

Posudek

Svačinková, Hana: Festivita jako prostor vyjednávání etnických hranic. Havířský průvod v Jihlavě. Bakalářská práce. Praha, Fakulta humanitních studií UK v Praze 2012, 78 s. textu, 17 příloh.

Hana Svačinková zvolila za téma své bakalářské práce problém významu novodobé, na samém sklonku 19. století vytvořené dětské slavnosti, koncipované záměrně v samém jejím počátku jako součást německo-českého dialogu v rychle se ekonomicky rozvíjející městské společnosti Jihlavy. Téma slavnosti městské společnosti tedy pojala jako politikum. V tomto základním výkladovém rámci ji analyzovala jednak jako součást politicky motivovaného mezietnického dialogu (prvá polovina 20. století), jednak jako doklad reinterpretace „tradice“ v postupně se měnících politických a společenských situacích (druhá polovina 20. století). Ačkoli havířský průvod v Jihlavě neunikl v posledních letech pozornosti etnologů a historiků, a jeho průběh byl zmapován, Hana Svačinková předložila práci původní – a to jak s ohledem na heuristiku (tedy sumu shromážděných dat) , tak s ohledem na teoretická východiska a výkladovou rovinu.

Svou rozpravu koncipovala autorka ve třech výkladových oddílech. V prvním oddílu seznámila s teoretickými východisky svého výkladu a charakterizovala prameny, o něž se opírá a s nimiž pracuje, ve druhém představila Jihlavu a jeho obyvatelstvo jako národnostně smíšenou společnost s výrazným česko-německým dialogem, společnost, která se po roce 1946 stala národnostně homogenní a prošla výraznou sociální proměnou. Ve třetím oddíle, který je vlastní podstatou předložené bakalářské práce (s. 39 – 70), analyzovala vývoj ideového obsahu, společenského a politického významu dětského havířského průvodu, a také jeho měnící se místo v česko-německém dialogu jihlavské městské společnosti . Neopomenula zmínit ani manipulaci s touto festivitou v době Protektorátu. Doložila emancipační význam a zánik nostalgicky vnímaného „obnoveného“ havířského průvodu vysídlenými Němci ve Vídni a Heidenheimu. Důraz položila na současnost a na nové kvality česko-německého dialogu, které tato jihlavská slavnost přináší. A na tomto místě nutno zdůraznit, že s ohledem na vyváženost svého výkladu záměrně zestručnila výklad o dnešním dětském havířském průvodu, ačkoli právě k němu shromáždila obsáhlé doklady. Záměrně také popis současného havířského průvodu dala do přílohy. Vytvořila text založený na interpretaci historických a etnografických faktů a nikoli na jejich deskripci.

Analýzu slavnosti havířského průvodu založila autorka na třech druzích primárních pramenů: a) na archivních pramenech uložených ve fondech Státního okresního archivu Jihlava a Archivu Oblastního muzea Vysočina, b) na zprávách, komentářích a diskuzích zveřejněných v německém a českém periodickém tisku a c) na vlastním etnografickém výzkumu, realizovaném u občanů ČR a SRN. Kapitoly o dějinách Jihlavy a národnostně smíšené jihlavské společnosti pak vybuďovala na sekundárních pramenech. Opřela se o relevantní historickou literaturu. Prokázala, že se všemi těmito prameny dovede pracovat. Lze jen litovat, že tuto přednost svého textu více nezdůraznila a naopak částečně skryla.

Nutno zmínit i přílohy práce. Jsou integrální součástí vlastního textu a ukazují schopnost Hany Svačinkové uvážlivě rozlišit mezi dokumentem a jeho interpretací. Přesto však dávám ke zvážení, zda soustřední obrazové přílohy na dosud v české literatuře nepublikovaná vyobrazení, bylo šťastné. Nezasvěcený čtenář nepozná, že autorka textu

disponuje nejen rozsáhlou sbírkou fotografií dnešních dětských havířských průvodů v Jihlavě, ale i sbírkou kreseb návrhů kostýmů.

Hana Svačinková postupovala při vypracování své bakalářské práce samostatně a příkladně iniciativně. Ze své iniciativy realizovala i etnografický výzkum u pamětníků, kteří průvod obnovili v Heidenheimu.

Hana Svačinková prokázala, že si dovede formulovat výzkumný problém, dovede shromáždit relevantní data k jeho řešení, tato data analyzovat a formulovat uvážené závěry. Práci hodnotím jako výbornou, přestože má určité rezervy v prezentaci pramenů.

V Praze 2. 2. 2012

Mirjam Moravcová